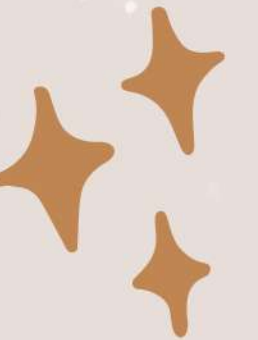
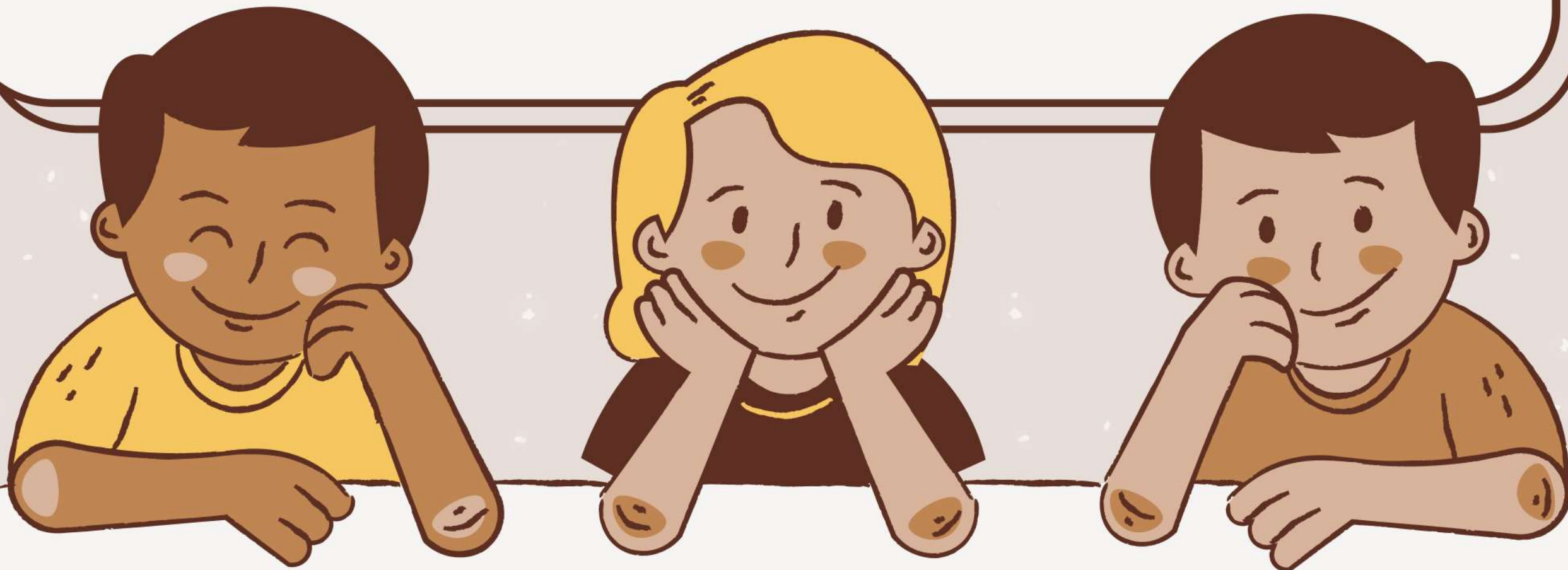

Розвиток мовлення від 5 до 6-7 років

Виконали: Кльопова А., Князева А., Кабанець К.

Що таке норма мовленнєвого розвитку

Педіатри, неврологи, логопеди, педагоги в роботі з дітьми спираються на норми мовленнєвого розвитку. До них відносяться властиві кожному окремому періоду життя дитини прогреси в говорінні, емоційному розвитку.

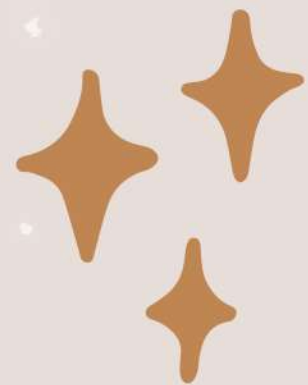
Психологи попереджають, спиратися повноцінно на критерії ВООЗ не варто. Кожна дитина індивідуальність, особистість, якій властиві відмінні якості. Один малюк може заговорити в 2 роки, інший в 3 і це буде нормою. Головне, вчасно реагувати на відставання в мовленнєвому розвитку, займатися з дитиною, проходити обстеження

У 5- 6-7 років мовлення дошкільника в цьому віці знаходиться на рівні мовлення дорослого, в його активному словнику більше 3000 слів. Діти розуміють, що таке узагальнюючі слова, можуть міркувати про абстрактні поняття. Мова граматично правильна, пропозиції повні і розгорнуті.

Звуковимова правильна, хоча до цих пір може зустрічатися дефектна вимова звуків Л, Р. Зв'язкова мова вдосконалюється – дитина може без допомоги дорослого переказати зміст літературного твору, описати різні події. Під час читання віршів вона застосовує багату інтонацію, засоби виразного читання.

Прояви мовленнєвого розвитку в нормі:

01

- словниковий
запас дитини
достатній для
активного
спілкування

02

- ЧІТКО ВИМОВЛЯЄ
слова і звуки

03

- висловлювання
дітей багаті
інтонаційно, несуть
цікавий зміст, мова
виразна

**Відхилення
від норми в
цьому віці
мають такі
прояви:**

**- дитина каже
нерозбірливо,
неможливо
визначить на слух,
чи правильно
використовує
слова,
прийменники,
погоджує частини
мови**

**- не
вимовляє
велику
кількість
звуків**

**- словниковий
запас вкрай
малий
- говорить
короткими
неповними
пропозиціями**

**- перекручує
слова,
переставляє в них
звуки і склади
місцями**

Розвиток мовлення дитини по роках від 5 до 6-7 років

Мовленнєвий розвиток дітей 5-6 років

Розвиток мовлення старшого дошкільника, вміння зв'язно, послідовно, логічно викладати свої думки, розвиток фонематичного слуху — найважливіші моменти в підготовці дітей до школи.

Фонематичний слух, звуковимова. Дитина цього віку вже правильною вимовляє всі звуки рідної мови, зокрема шиплячі та сонорні. Хоча дорослим варто зважати на те, що вимова цих звуків ще нестійка, зокрема вимова звука [р]. Поступово зникає загальне пом'якшення мовлення, зменшується кількість перестановок складів, пропусків звуків.

Фонематичний слух, звуковимова. Дитина цього віку вже правильно вимовляє всі звуки рідної мови, зокрема шиплячі та сонорні. Хоча дорослим варто зважати на те, що вимова цих звуків ще нестійка, зокрема вимова звука [р]. Поступово зникає загальне пом'якшення мовлення, зменшується кількість перестановок складів, пропусків звуків.

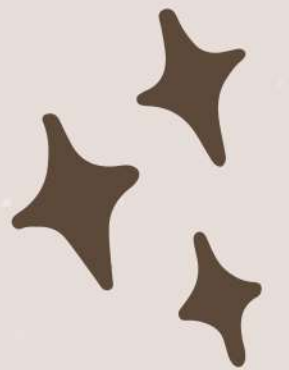
Розвинений фонематичний слух сприяє правильній диференції близьких фонем. Дитина поступово навчається регулювати силу голосу відповідно до ситуації; оволодіває оптимальним темпом мовлення, говорить чітко, не поспішаючи. Наприкінці п'ятого року життя набутий досвід дає змогу дитині правильно вживати наголоси у словах, дотримуватися норм літературної вимови, розрізняти на слух наявність певного звука у слові, добирати слова на зазначений звук.

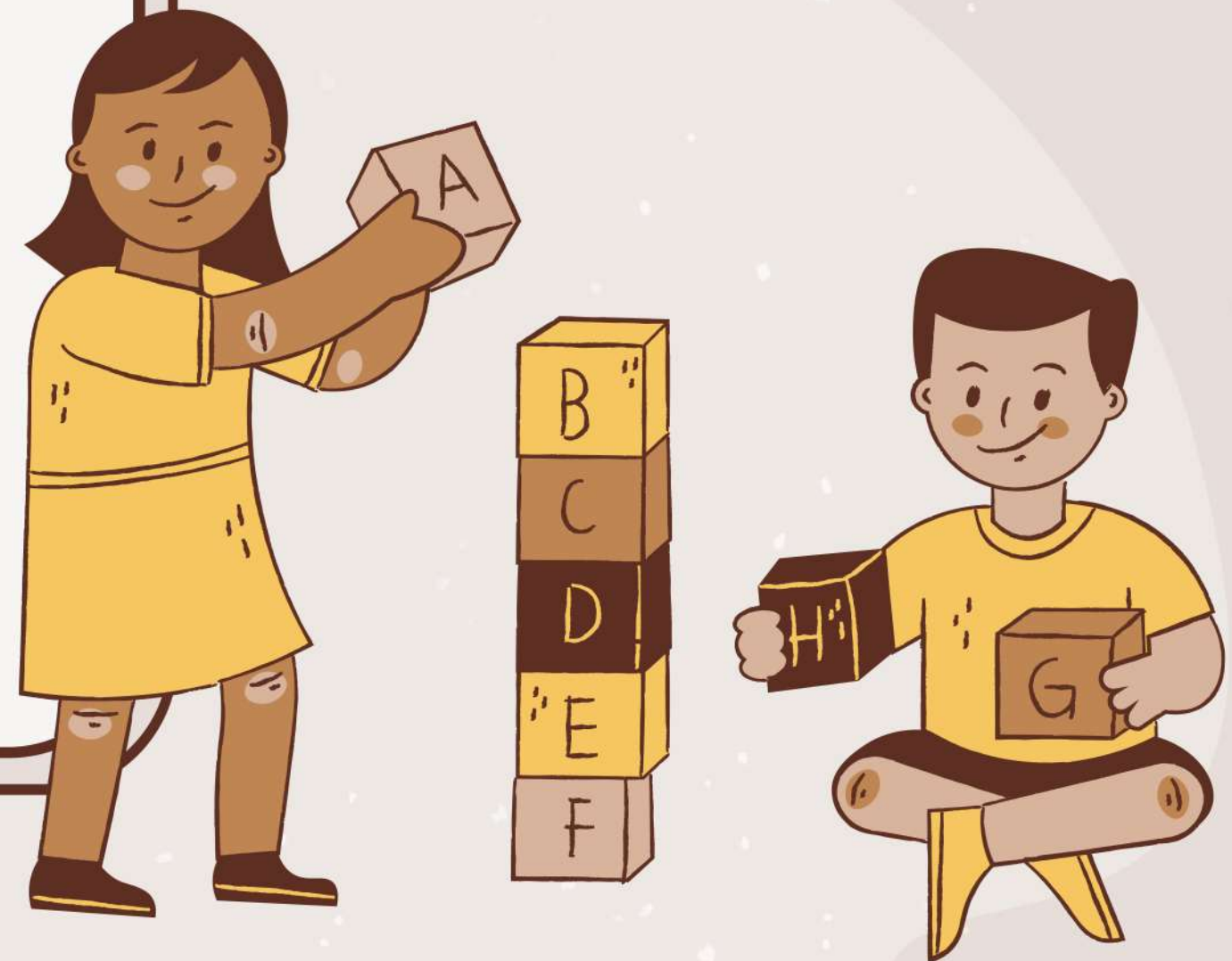
Q

A

Словниковий запас. Словник дитини налічує близько **2500-3000** слів. В організації словникової роботи, педагог бере до уваги надзвичайну мовленнєву активність дитини, балакучість, допитливість, яка виражається в численних запитаннях «чому?»; наявність у словнику всіх частин мови. У своїх пізнавальних інтересах дитина починає виходити за межі конкретної ситуації.

Граматичні уміння

З допомогою педагога дитина засвоює граматичні форми відмінкових закінчень, хоча в мовленні вона ще припускається граматичних помилок, зокрема, у чергуванні приголосних; утворює нові граматичні форми від інших частин мови за допомогою суфіксів, префіксів. Дитина виявляє ініціативу щодо мовленнєвих ігор з дорослими («нові слова»). Набутий досвід практичної діяльності дає їй змогу легко утворювати форми однини й множини (припускається помилок в іменниках, які мають тільки форму однини або множини); засвоювати рід, кличну форму іменників, наказовий спосіб дієслів. Вона будує прості речення, складносурядні зі сполучними словами, речення з прямою мовою; вільно користується складносурядними реченнями, у складі яких є вставні слова.

Комунікативне мовлення

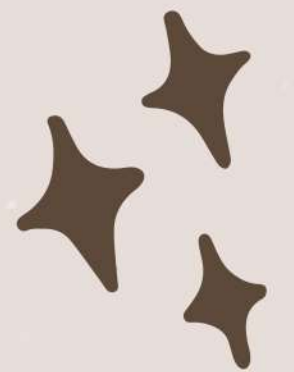

Комунікативне мовлення. Набутий досвід комунікативної діяльності дає змогу дитині самостійно вступати в розмову з іншими дітьми, дорослими, підтримувати діалог у межах ситуації. Вона використовує слова ввічливості в ситуаціях вітання, прощання, знайомства, подякування, вибачення, прохання без нагадування вихователя; застосовує засоби інтонаційної виразності, у тактовній формі виявляє незгоду, від-мову. Мовлення переважно стає зрозумілим із контексту, однак дитині ще складно адекватно добирати слова, вибирати тему, сюжет власного висловлювання. Вона часто порушує логіку у висловлюваннях: переважає формальний зв'язок між реченнями в тексті.

Елементи грамоти. Досвід практичної діяльності дає змогу дитині здійснювати елементарний звуковий аналіз: визначати перший звук у слові, інтонаційно виокремлювати звук у слові, добирати слова із за даним звуком: на початку, всередині, у кінці слова; диференціювати поняття «звук» і «слово»; самостійно добирати слова із заданим звуком на основі предметних малюнків.

6 (7) РІК ЖИТТЯ

Фонематичний слух, звуковимова. Дитина має добре розвинений фонематичний слух, уважно прислухається до звуковимови; легко помічає і виправляє помилки як у мовленні інших, так і власному; завдяки зміцненню м'язів мовленнєвого апарату правильно вимовляє звуки рідної мови, звертає увагу на випадки неточної вимови звуків [р], [ш], [ж], [ч], [г] та звукосполучень [щ], [дж], [дж], що пов'язано зі зміною молочних зубів на постійні; враховує труднощі, які відчуває дитина під час вимови слів зі збігом приголосних. Внаслідок педагогічних впливів у дитини вдосконалюються уміння диференціювати близькі й схожі звуки; правильно розрізняти питальну, окличну, розповідну інтонації; регулювати силу свого голосу, знижувати чи підвищувати його залежно від ситуації, володіти фразовим та логічним наголосом у словах; чути й розмовляти правильно, відповідно до фонетико-орфоепічних норм літературної мови та розвинутого мовленнєвого дихання.

CONCLUSION

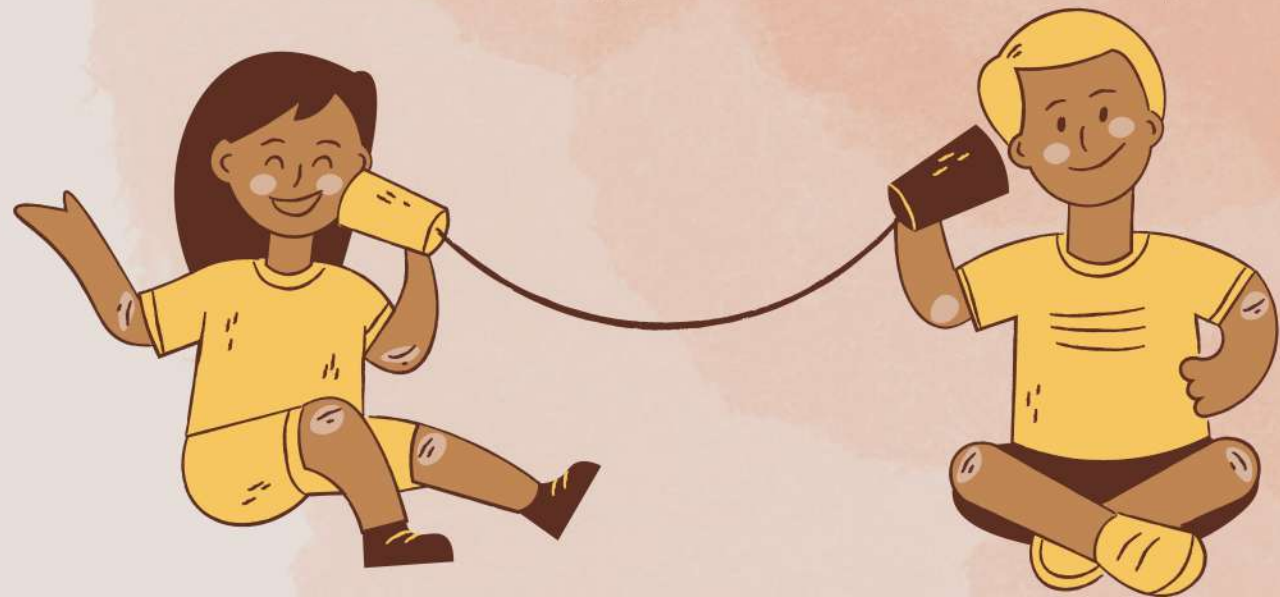
Словниковий запас. Словник дитини налічує близько 3500– 4000 слів. Педагог спонукає дитину вживати всі частини мови, слова з абстрактним значенням, що характеризують взаємовідносини між людьми, морально-етичні поняття, узагальнювальні поняття; добирати антоніми й синоніми, багатозначні слова, слова-омоніми, пояснювати переносе значення слів; проявляти інтерес до виконання лексичних вправ; пояснювати смислові відтінки слів. Творчий досвід сприяє умінню дитини використовувати в мовленні образні вислови, порівняння, вживати прислів'я, приказки, фразеологічні звороти у нестимульованому мовленні.

Грамматичні уміння. Завдяки педагогічним впливам дорослого дитина оволодіває граматичною будовою мовлення: правильно вживає відмінкові закінчення, узгоджує прикметники, дієприкметники, числівники з іменниками, числівниками в роді, числі, відмінку, правильно використовує кличну форму іменників. Вона легко утворює за вказівкою педагога нові слова за допомогою суфіксів, префіксів та складні граматичні форми, проявляє ініціативу щодо мовленнєвих ігор на сло-вотворення. Використовує в мовленні прості та складні речення зі сполучниками та сполучними словами, однорідними членами, прямою мовою. На пропозицію педагога може скласти окличні, питальні, розпо-відні, безособові речення, речення зі вставними словами; вживає службові частини мови: прийменник «на», сполучники «(й)», «а», частки «так», «ні»; порівняльні звороти із сполучниками «мов», «немов».

Зв'язне мовлення, комунікативні вміння. Комунікативний досвід дитини забезпечує володіння навичками мовленнєвої культури: слухати іншого, не перебиваючи; говорити спокійним, лагідним тоном, не поспішаючи, дивитися в очі співрозмовнику; звертатися до нього за потреби; за допомогою мовленнєвих засобів та форм заявляти про себе; виражати свої думки, почуття, бажання, ставлення; оцінювати ставлення інших до себе; намагатися самоствердитися; проявити індивідуальність, творчу активність, інтонаційну виразність.

Формується здатність використовувати у спілкуванні різні засоби - словесні, мимічні, пантомімічні; за бажання розповідати про щось, когось, передавати у своїй розповіді суттєве, спираючись на особистий досвід. Виявляти ініціативу у спілкуванні з дорослим, звертатися із запитаннями. Будувати діалог у стимульованому мовленні на запропоновану тему. Відповідно до ситуації спілкування без нагадування дорослого застосовувати слова ввічливості та формули мовленнєвого етикету; підтримувати розмову. Педагог спонукає дитину до складання описових, творчих розповідей, переказування відомих художніх текстів різної складності й композиції, оцінювання прослуханих розповідей, записаних на магнітофон.

Елементи грамоти. Педагог вправляє дитину в умінні визначати кількість слів у реченні, складів у слові, здійснювати звуковий аналіз слів: визначати місце звука у слові (перший, другий, останній), виокремлювати голосні та приголосні звуки, тверді й м'які приголо-сні, користуватися схемою звукового аналізу слів. Когнітивний досвід дитини забезпечує здатність диференціювати голосні та приголосні звуки, розуміти смислорозрізнювальну функцію звуків; самостійно добирати слова із заданим звуком. У практичній діяльності ділить слова на склади, визначає їх кількість, виділяє наголошений склад. Графічно зображає складову структуру слова на дошці та на аркуші паперу, вживає терміни «склад», «наголошений склад». Набутий досвід забезпечує дитині елементарні знання про речення, уміння складати речення за малюнками і схемами, самостійно складати схеми-речення з 2-3 слів, орієнтуватися в зошиті. Враховуючи, що дитина на кінець дошкільного віку вже має сформовані уявлення про «звук», «склад», «слово», «речення»; елементарні навички звуко-буквеного аналізу слів, педагог спонукає дитину до читання відкритих та закритих складів, односкладових та двоскладових слів простої структури, формує рухові навички, необхідні для письма.

Джерела використаної інформації

1. **О.** П. Аксонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова [та ін.] ; наук. кер. **О.** Л. Кононко. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», **2019.** – **488** с.
2. Вікові норми мовного розвитку дітей дошкільного віку **URL:**
[HTTPS://GOO.SU/WEUYYE](https://goo.su/weuyye)
3. Нормативні показники розвитку мовлення у дітей від **0** до **7** років **URL:**
[HTTPS://GOO.SU/SW8MA](https://goo.su/sw8ma)

Дякую за увагу!

